

Warszawa, dnia 20 marca 2019 r.

Poz. 251

**UCHWAŁA NR 4/2019**  
**PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 21 lutego 2019 r.

**w sprawie regulaminu komisarzy wyborczych**

Na podstawie art. 160 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

**§ 1.** Ustala się regulamin komisarzy wyborczych, stanowiący załącznik do uchwały.

**§ 2.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *S. Marciniak*

Załącznik do uchwały nr 4/2019 Państwowej Komisji  
Wyborczej z dnia 21 lutego 2019 r. (poz. 251)

## REGULAMIN KOMISARZY WYBORCZYCH

### Rozdział 1

#### Przepisy ogólne

§ 1. 1. Regulamin określa zasady i tryb pracy komisarzy wyborczych, sposób wykonywania przez nich zadań, a także sposób sprawowania przez komisarzy wyborczych nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego.

2. Ilekroć w niniejszym regulaminie jest mowa o:

- 1) Kodeksie wyborczym – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273);
- 2) referendum ogólnokrajowym – należy przez to rozumieć referendum, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 318, z 2017 r. poz. 850 oraz z 2018 r. poz. 1579);
- 3) referendum lokalnym – należy przez to rozumieć referendum, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 400, z 2017 r. poz. 850 oraz z 2018 r. poz. 1349 i 1579);
- 4) delegaturze Krajowego Biura Wyborczego – należy przez to rozumieć delegaturę Krajowego Biura Wyborczego obsługującą danego komisarza wyborczego;
- 5) dyrektorze delegatury Krajowego Biura Wyborczego – należy przez to rozumieć dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego oraz upoważnionego przez niego pracownika delegatury Krajowego Biura Wyborczego;
- 6) podziale na okręgi wyborcze – należy przez to rozumieć podział na okręgi wyborcze, ustalenie ich granic, numerów, liczby radnych wybieranych w każdym z okręgów, w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego, a także dokonywanie zmian w tym podziale;
- 7) podziale na obwody głosowania – należy przez to rozumieć podział na stałe obwody głosowania i tworzenie odrębnych obwodów głosowania, w szczególności ustalenie ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych, a także dokonywanie zmian w podziale na obwody głosowania.

### Rozdział 2

#### Organizacja pracy komisarzy wyborczych

§ 2. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wydaje komisarzowi wyborczemu dokument potwierdzający powołanie na tę funkcję.

§ 3. 1. Siedzibą komisarza wyborczego jest siedziba delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

2. Komisarz wyborczy niezwłocznie po powołaniu podaje do publicznej wiadomości informację o objęciu powierzonych funkcji, właściwości terytorialnej oraz o siedzibie.

§ 4. 1. Komisarz wyborczy wykonuje zadania określone w Kodeksie wyborczym, stosując uchwały, wytyczne i wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej.

2. Komisarz wyborczy rozstrzyga w sprawach należących do jego właściwości poprzez wydawanie postanowień, opatrzonego kolejnym numerem w danym roku.

§ 5. Postanowienia i inne dokumenty określone przez Państwową Komisję Wyborczą oraz – stosownie do decyzji komisarza wyborczego – inne wydawane przez niego dokumenty opatrywane są pieczęcią komisarza wyborczego.

§ 6. 1. Komisarz wyborczy niezwłocznie podejmuje czynności niezbędne do realizacji zadania.

2. Komisarz wyborczy przy realizacji swoich zadań współdziała z dyrektorem delegatury Krajowego Biura Wyborczego w zakresie przygotowania akt sprawy, projektów postanowień oraz pism itp.

§ 7. Komisarz wyborczy w celu zapewnienia sprawnej organizacji wyborów współdziała z urzędnikami wyborczymi oraz właściwymi organami jednostek samorządu terytorialnego.

§ 8. Komisarz wyborczy prowadzi szkolenia urzędników wyborczych z wykorzystaniem materiałów opracowanych przez Krajowe Biuro Wyborcze. Materiały szkoleniowe przygotowane we własnym zakresie powinny być uzgodnione z dyrektorem delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

## Rozdział 3

**Czas pracy**

§ 9. 1. Komisarz wyborczy w godzinach pracy delegatury Krajowego Biura Wyborczego pełni dyżury w swojej siedzibie, co najmniej dwa razy w tygodniu, w godzinach dogodnych dla interesantów. W przypadku gdy delegatura Krajowego Biura Wyborczego obsługuje więcej niż jednego komisarza wyborczego, w miarę możliwości powinni oni ustalić dyżury w różnych terminach.

2. Informacja o dyżurach komisarza wyborczego podawana jest na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

3. Zmiany w zakresie pełnionych dyżurów powinny być niezwłocznie podawane do wiadomości w sposób określony w ust. 2.

§ 10. W przypadku braku możliwości pełnienia dyżuru komisarz wyborczy zobowiązany jest powiadomić o tym przed terminem dyżuru dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

§ 11. 1. W okresie wzmożonych czynności wyborczych, w szczególności w okresie po zarządzeniu wyborów lub referendum ogólnokrajowych albo referendum lokalnych, komisarz wyborczy obowiązany jest do obecności w swojej siedzibie w czasie pozwalającym na prawidłowe wykonanie wszystkich ustawowych zadań, niezależnie od dyżurów, o których mowa w § 9 ust. 1.

2. Dyrektor delegatury Krajowego Biura Wyborczego informuje komisarza wyborczego o wystąpieniu okoliczności wpływających na konieczność niezwłocznego podjęcia czynności.

§ 12. Osoba, której Państwowa Komisja Wyborcza czasowo powierzyła funkcję komisarza wyborczego, o czym mowa w art. 166 § 10 Kodeksu wyborczego, zobowiązana jest do wykonywania wszystkich czynności zastępowanego komisarza wyborczego, a po jego powrocie do wykonywania czynności zobowiązana jest do przekazania wszystkich niezakończonych spraw wraz z całą dokumentacją.

## Rozdział 4

**Nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego**

§ 13. Komisarz wyborczy sprawuje nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym oraz w uchwałach Państwowej Komisji Wyborczej.

§ 14. Komisarz wyborczy, w ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego, na obszarze swojej właściwości:

- 1) rozpatruje skargi na działalność terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych, występuje o usunięcie stwierdzonych uchybień oraz zawiadamia pisemnie skarżącego o rozstrzygnięciu i czynnościach podjętych w związku ze skargą;
- 2) kontroluje przygotowanie do wyborów oraz wykonywanie poszczególnych czynności wyborczych, a w szczególności:
  - a) właściwe i terminowe sporządzanie spisów wyborców, sporządzanie aktów pełnomocnictwa do głosowania, a także wysyłanie pakietów wyborczych wyborcom głosującym korespondencyjnie,
  - b) rozplakatowanie obwieszczeń o granicach, numerach obwodów głosowania i siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz o zarejestrowanych listach kandydatów na radnych oraz kandydatach na wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) w wyborach jednostek samorządu terytorialnego,
  - c) zapewnienie warunków pracy obwodowych komisji wyborczych,
  - d) właściwe i terminowe wykonywanie zadań przez urzędników wyborczych.

§ 15. 1. Komisarz wyborczy współdziała w wykonywaniu zadań wyborczych z organami jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności w zakresie:

- 1) rozplakatowania obwieszczeń o zarejestrowanych listach kandydatów na radnych oraz innych obwieszczeń terytorialnych komisji wyborczych;
- 2) udzielania pomocy w dostarczeniu protokołów głosowania w obwodzie do komisji wyborczej wyższego stopnia.

2. W ramach sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego komisarz wyborczy może:

- 1) żądać od urzędników wyborczych:
  - a) okresowych informacji o wykonaniu ich zadań,
  - b) wyjaśnień we wskazanych przez niego sprawach;

- 2) wydawać urzędnikom wyborczym polecenia dotyczące wykonywania przez nich zadań;
- 3) kierować czynnościami urzędników wyborczych dotyczącymi nadzoru nad przebiegiem wyborów w obwodowych komisjach wyborczych.

§ 16. Komisarz wyborczy analizuje zgłaszane wątpliwości w zakresie prawa wyborczego i przedstawia Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania i wnioski w tym zakresie.

## Rozdział 5

### Postępowanie w sprawach sprawozdań finansowych komitetów wyborczych

§ 17. 1. Komisarz wyborczy, za pośrednictwem dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego, przyjmuje sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetów, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, o których mowa w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego, w związku z art. 402 § 1, art. 403 § 3 pkt 2 i art. 398 pkt 1 Kodeksu wyborczego.

2. Komisarz wyborczy, korzystając ze wsparcia dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego, badając sprawozdanie:

- 1) ocenia jego zgodność z przepisami Kodeksu wyborczego regulującymi finansowanie kampanii wyborczych;
- 2) uwzględnia przepisy karne Kodeksu wyborczego;
- 3) może:
  - a) wzywać pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego do usunięcia wad sprawozdania lub udzielenia wyjaśnień w określonym terminie,
  - b) w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, zlecać sporządzenie ekspertyz, opinii lub sprawozdań zawierających opinię biegłego rewidenta,
  - c) żądać od organów:
    - administracji publicznej pomocy niezbędnej w badaniu sprawozdania,
    - kontroli, rewizji i inspekcji działających w administracji rządowej i samorządzie terytorialnym udostępnienia wyników postępowań kontrolnych prowadzonych przez te organy.

3. Komisarz wyborczy za pośrednictwem dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego udostępnia złożone sprawozdania na wniosek zainteresowanych podmiotów.

## Rozdział 6

### Dokonywanie podziału na okręgi wyborcze i obwody głosowania

§ 18. 1. Komisarz wyborczy przed dokonaniem podziału gminy na okręgi wyborcze oraz na obwody głosowania współpracuje w tym zakresie z jednostkami samorządu terytorialnego, konsultując odpowiednio z wójtem, starostą i marszałkiem województwa projekty podziałów jednostek na okręgi wyborcze, a w przypadku gmin, również jej podziału na obwody głosowania.

2. Do czynności, o których mowa w ust. 1, komisarz wyborczy może upoważnić pracownika delegatury, wskazanego przez dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

## Rozdział 7

### Termin i sposób wypłaty wynagrodzenia

§ 19. 1. Wynagrodzenie komisarza wyborczego jest wypłacane z dołu, 28 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc.

2. Jeżeli dzień wypłaty wynagrodzenia jest dniem wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłaca się w dniu roboczym poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia.

3. Wynagrodzenie jest wypłacane przelewem na rachunek bankowy wskazany w oświadczeniu przedłożonym dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

4. W przypadku czasowej niemożności pełnienia funkcji przez komisarza wyborczego jego wynagrodzenie obniżane jest o 1/30 wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 166 § 6 Kodeksu wyborczego, za każdy dzień niepełnienia funkcji komisarza wyborczego.